

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt mandag den 14. november 2022

Sag 28/2022

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jakob Lund Poulsen)

T2

(advokat John Korsø Jensen)

T3

(advokat Niels Ulrik Heine)

T4

(advokat Lars Melchior Kongsted Kjeldsen)

og

T5

(advokat Jakob Skaarup Arrevad)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Vestre Landsrets 12. afdeling den 16. marts 2022 (S-2469-09 og S-1783-11).

Dommerne, Jens Peter Christensen, Poul Dahl Jensen og Jens Kruse Mikkelsen har deltaget i denne afgørelse.

Påstande

De kærende, T1, T2, T3, T4 og T5, har påstået ophævelse af den del af landsrettens kendelse, som angår udstedelse af europæiske arrestordrer på de kærende.

Indkærede, anklagemyndigheden, har påstået afvisning af kæremålet, subsidiært stadfæstelse af landsrettens kendelse.

Landsretten har henholdt sig til afgørelsen.

Sagsfremstilling

I oktober 2002 blev der rejst tiltale mod bl.a. T1, T2, T3, T4 og T5 for underslæb af særlig grov beskaffenhed og skattesvig af særlig grov karakter.

Ved Retten i Ringkøbings dom af 31. august 2006 blev de tiltalte, bortset fra T5, frifundet. Tiltalte T5 blev fundet skyldig i underslæb for ca. 3,5 mio. kr. og blev straffet med betinget fængsel i 1 år.

Anklagemyndigheden ankede dommen til Vestre Landsret.

Da de nævnte tiltalte umiddelbart efter byrettens dom havde forladt landet, blev ankemedde-
lelse først forkyndt over for tiltalte T1 i 2009 og over for de øvrige tiltalte i 2011.

Ved hovedforhandlingens begyndelse i landsretten den 6. maj 2013 udeblev de tiltalte. Den 29. august 2013 afsagde landsretten kendelse om, at de tiltalte skulle varetægtsfængsles in absentia i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, og at de tiltalte skulle fremstilles i landsretten inden 24 timer efter indbringelsen her til landet, jf. retsplejelovens § 764, stk. 2. Landsretten godkendte endvidere, at de tiltaltes pas blev inddraget.

Den 20. september 2013 udstedte Justitsministeriet europæiske arrestordrer på de fem tiltalte med henblik på anholdelse og udlevering til Danmark.

Ved lov nr. 377 af 27. april 2016 indførtes hjemmel til, at Rigsadvokaten, statsadvokaterne eller politidirektørerne kunne udøve de beføjelser, der i udleveringsloven var tillagt justitsministeren. Ved bekendtgørelse nr. 483 af 24. maj 2016 blev kompetencen til at udstede bl.a. europæiske arrestordrer overført til Rigsadvokaten.

Ved lov nr. 117 af 11. februar 2020 blev kompetencen til at udstede europæiske arrestordrer overført fra Rigsadvokaten til domstolene.

Som følge heraf anmodede anklagemyndigheden ved brev af 8. marts 2021 Vestre Landsret om at udstede europæiske arrestordrer på de tiltalte i medfør af udleveringslovens § 57.

Det fremgår af landsrettens retsbøger i sagen, at der indledningsvis var uenighed mellem parterne om, hvorvidt anmodningen rettelig skulle indgives til byretten eller til landsretten. Under et mundtligt retsmøde i landsretten den 9. marts 2022 blev parterne enige om, at anmodningen kunne behandles af landsretten.

Ved kendelse af 16. marts 2022 bestemte landsretten, at de tiltalte, T1, T2, T3, T4 og T5, fortsat skal være varetægtsfængslet in absentia, at de tiltalte skal fremstilles i landsretten inden 24 timer efter indbringelsen her til landet, jf. retsplejelovens § 764, stk. 2, og at anklagemyndighedens anmodning om udstedelse af europæiske arrestordre på de tiltalte, T1, T2, T3, T4 og T5, tages til følge.

Den 24. marts 2022 anmodede de kærende om Procesbevillingsnævnets tilladelse til at kære kendelsen til Højesteret.

Den 29. marts 2022 indbragte de kærende desuden kæremålet direkte for Højesteret.

Den 30. juni 2022 meddelte Procesbevillingsnævnet afslag.

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 968 a, stk. 1, og § 969, stk. 1 og 2, lyder:

”§ 968 a. Kendelser og andre beslutninger, der er afsagt af landsretten under behandling af en ankesag, kan kun kæres til Højesteret af sagens parter eller de personer, der er nævnt i § 968, stk. 2, under tilsvarende betingelser som anført i § 968 og med Procesbevillingsnævnets tilladelse. Sådantilladelse kan meddeles, hvis kæremålet angår spørgsmål af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler derfor.

§ 969. Hvor denne lov ikke bestemmer andet, er kæremålsfristen 14 dage, regnede fra afgivelsen af den beslutning, hvorom talen er, dog at bestemmelserne i § 910 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Kæremål medfører ikke opsættelse af beslutningens udførelse, medmindre det modsatte bestemmes enten af den ret, som har afgivet beslutningen, eller af den ret, for hvilken kære rejses.”

Udleveringslovens § 45, § 47 og § 57, jf. lov nr. 117 af 11. februar 2020 om udlevering til og fra Danmark, lyder:

”§ 45. Ønskes en person efterlyst internationalt med henblik på frihedsberøvelse og udlevering til strafforfølgning i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om, at sigtede varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens kapitel 70, og om, at der udstedes en europæisk arrestordre.

§ 47. Rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre træffes ved kendelse. Kendelsen kan kæres i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2.
Stk. 2. Beslutninger efter stk. 1 kan omgøres, når nye oplysninger foreligger.

§ 57. I sager, hvor rigsadvokaten før lovens ikrafttræden har udstedt en europæisk arrestordre, udsteder retten på anklagemyndighedens anmodning en europæisk arrestordre, når betingelserne herfor er opfyldt. Retten kan træffe afgørelse herom uden afholdelse af retsmøde.”

Loven trådte i kraft den 15. februar 2020.

Af forarbejderne hertil (Folketingstidende 2019-20, tillæg A, lovforslag nr. L 78, s. 32 ff.) fremgår om § 45 bl.a. (s. 95 ff.):

”3.7. Udlevering til Danmark

...

3.7.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Formålet med lovforslaget er som anført i lovforslagets pkt. 1 først og fremmest at gennemføre de ændringer i udleveringsloven, der er nødvendige for Danmarks opfyldelse af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, som den er fortolket af EU-Domstolen ved domme afsagt den 27. maj 2019. Der henvises til lovforslagets pkt. 2 ovenfor for en nærmere beskrivelse af dommene og betydningen heraf for den gældende ordning.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der som følge af dommene er behov for at ændre den danske ordning for, hvem der er kompetent judiciel myndighed til at træffe afgørelse om udlevering efter rammeafgørelsen, herunder i forbindelse med udstedelse af europæiske arrestordrer med henblik på udlevering til Danmark.

Rigsadvokaten er efter de gældende regler den kompetente myndighed til at udstede og fuldbyrde europæiske arrestordrer. Det er desuden Rigsadvokaten, der i dag anmoder om udlevering til Danmark og træffer afgørelse i sager vedrørende udlevering til lande uden for Norden og Den Europæiske Union. Derudover udsteder anklagemyndigheden i de pågældende politikredse i dag nordiske arrestordrer og træffer afgørelse i sager vedrørende udlevering til de nordiske lande.

Det er Justitsministeriets vurdering, at kompetencen til at udstede europæiske arrestordrer bør overføres fra anklagemyndigheden til domstolene. For en nærmere gennemgang af Justitsministeriets overvejelser herom henvises til pkt. 2 og pkt. 3.6.6.2 ovenfor.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at der i udleveringsloven bør indsættes et nyt kapitel vedrørende udlevering til Danmark, der indeholder regler for behandling af disse sager.

3.7.3. Udstedelse af europæisk arrestordre til strafforfølgning

3.7.3.1. Gældende ret

...

I dag er det Rigsadvokaten, som udsteder en europæisk arrestordre, efter at retten har afsagt kendelse om varetægtsfængsling *in absentia* (dvs. uden at sigtede er til stede).

3.7.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse som lovforslagets § 45, hvor det fastslås, at ønskes en person efterlyst internationalt med henblik på frihedsberøvelse og udlevering til strafforfølgning i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om, at sigtede varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens kapitel 70, og om at udstede en europæisk arrestordre.

Forslaget vedrørende anklagemyndighedens anmodning om varetægtsfængsling viderefører den praksis, der eksisterer i dag i sager, hvor den sigtede eller tiltalte ønskes udleveret til Danmark.

Som følge af EU-Domstolens domme vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i rammeafgørelsen er der behov for at ændre den danske ordning for udstedelse af europæiske arrestordrer. Der henvises til pkt. 2 og pkt. 3.6.6.2 ovenfor for en nærmere beskrivelse af dommene og betydningen heraf for den gældende ordning.

Det foreslås derfor, at anklagemyndigheden endvidere anmoder retten om at udstede en europæisk arrestordre. Fremover vil det således være retten, der – når betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt, og retten afsiger kendelse herom – udsteder en europæisk arrestordre.

Retten skal påse, at betingelserne for at udstede arrestordren er opfyldt.

...

Der henvises i øvrigt til § 45 og bemærkningerne hertil.”

Om lovens § 47 fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger bl.a. (s. 97 f.):

”3.7.5 Rettens beslutning

3.7.5.1. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre træffes ved kendelse, som kan kæres til landsretten i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2, jf. lovforslagets § 47, stk. 1.

Fristen for at kære vil således være 14 dage. Kæren vil ikke have opsættende virkning.

...

Der henvises i øvrigt til § 47 og bemærkningerne hertil.”

Af de specielle bemærkninger til § 47 fremgår endvidere bl.a. (s. 137):

”Rigsadvokatens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre kan ikke påklages.

Det følger af det foreslåede *stk. 1*, at rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre træffes ved kendelse, som kan kæres til landsretten i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2.

Fristen for at kære vil således være 14 dage. Kæren vil ikke have opsættende virkning.
...

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.7.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.”

Anbringender

De kærende har om kæreadgang til Højesteret anført navnlig, at det fremgår udtrykkeligt af udleveringslovens § 47, at rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre kan kæres i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2. Der er ikke i loven anført begrænsninger i kæreadgangen.

Udleveringslovens § 45 indeholder to adskilte led, hvorefter anklagemyndigheden anmoder retten om, 1) at sigtede varetægtsfængsles, og om, 2) at der udstedes en europæisk arrestordre. Det første led i udleveringslovens § 45 er et rent dansk anliggende, der behandles efter retsplejelovens kapitel 70 med de begrænsninger i kæreadgangen, der måtte følge af retsplejeloven. Det andet led er en beslutning, der skal opfylde internationale krav, jf. bl.a. EU-Domstolens dom af 9. oktober 2019 i sag C-489/19 PPU, NJ, præmis 31 og 34. Sådanne beslutninger skal bl.a. nyde alle de for retsafgørelser passende garantier. Det følger af artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584, at rammeafgørelsen ikke indebærer nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.

Den EU-retlige specielle regulering af udleveringsspørgsmål er vedtaget efter retsplejelovens § 968 a, om de nationale afgørelser, og må som specialbestemmelse gå forud herfor. Den omstændighed, at Justitsministeriet alene har omtalt ”kære til landsretten” i forarbejderne til bestemmelsen, kan ikke føre til en fravigelse af lovens klare ordlyd og en fravigelse af grundprincippet om mulighed for to-instans-behandling.

Anklagemyndigheden har om kæreadgang til Højesteret anført navnlig, at landsrettens kendelse ikke kan kæres til Højesteret uden Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. retsplejelovens § 968 a, stk. 1. Reglen gælder også i forhold til afgørelser, der efter deres karakter er afgjort af landsretten som første instans. Da en sådan tilladelse ikke foreligger, skal kæremålet afvises. Det følger af udleveringslovens § 47, stk. 1, at rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre kan kæres i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2. Henvisningen til § 969, stk. 1 og 2, indebærer alene, at fristen for at kære er 14 dage, og at kære ikke har opsættende virkning. I forarbejderne til bestemmelsen er adgangen til kære til Højesteret ikke omtalt. Det er alene anført heri, at rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre kan kæres til landsretten. Der er således ikke grundlag for at antage, at der skulle gælde en videre adgang til kære til Højesteret, end hvad der følger af retsplejelovens almindelige regler.

Ordningen efter udleveringsloven er den, at rettens kendelse om udstedelse af en europæisk arrestordre afsiges i umiddelbar forlængelse af en kendelse om varetægtsfængsling in absentia. Der er således en meget nær sammenhæng mellem kendelsen om varetægtsfængsling og kendelsen om udstedelse af en arrestordre. Det har formodningen imod sig, at der i forhold til kendelsen om udstedelse af en arrestordre skulle gælde en direkte adgang til kære til Højesteret, når en sådan direkte adgang til kære ikke gælder i forhold til kendelsen om varetægtsfængsling in absentia, som kræver Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. retsplejelovens § 968 a, stk. 1.

Højesterets begrundelse og resultat

Det følger af udleveringslovens § 47, stk. 1, at rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre træffes ved kendelse, som kan kæres i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2.

Højesteret bemærker, at § 969, stk. 1, blot angiver, at kæremålsfristen er 14 dage, hvor retsplejeloven ikke bestemmer andet, og at stk. 2 angiver, at kære ikke i sig selv har opsættende virkning.

Det følger af retsplejelovens § 968 a, stk. 1, at kendelser og andre beslutninger, der er afsagt af landsretten under behandling af en ankesag, kun kan kæres til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse.

Af forarbejderne til udleveringslovens § 47, stk. 1, fremgår, at rettens kendelse kan kæres til landsretten i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2. Det er således forudsat i forarbejderne, at en anmodning om udstedelse af en europæisk arrestordre indgives til byretten, og at byrettens afgørelse herom kan kæres til landsretten. Der er – uanset ordlyden af § 47, stk. 1 – ikke taget stilling til den foreliggende situation, hvor landsretten som 1. instans har truffet afgørelse om udstedelse af en europæisk arrestordre.

Højesteret finder herefter, at der ikke er grundlag for at fravige retsplejelovens § 968 a, stk. 1, hvorefter landsrettens kendelse, som er afsagt under behandling af en ankesag, kun kan kæres til Højesteret med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Det af de kærende anførte om grundlæggende rettigheder og retsprincipper, herunder retten til to-instans-behandling, kan ikke føre til et andet resultat.

Da Procesbevillingsnævnets tilladelse ikke foreligger, afvises kæremålet.

Thi bestemmes:

Denne sag afvises fra Højesteret.